

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 811/2015
01.10.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужиоца Б.Д. из Б., чији је пуномоћник М.К., адвокат из Б., против туженог Ф. М. и у. Ш. АД, са седиштем у Б., чији је пуномоћник Б.М., адвокат из Б., ради поништаја решења о престанку радног односа и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4034/2014 од 24.12.2014. године, у седници одржаној 01.10.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4034/2014 од 24.12.2014. године, у ставу првом и трећем изреке.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 706/14 од 07.07.2014. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и поништено решење директора туженог бр. 1/09-366 од 10.09.2009. године, и тужени обавезан да тужиоца врати на рад и распореди на радно место које одговара његовом степену стручне спреме, знању и способностима. Другим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 282.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4034/2014 од 24.12.2014. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је поништено решење туженог и тужени обавезан да тужиоца врати на рад, као и у ставу другом изреке који се односи на трошкове парничног поступка. Другим ставом изреке, укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке којим је тужени обавезан да тужиоца распореди на радно место које одговара његовом степену стручне спреме, знању и способностима, у ком делу захтева је тужба одбачена.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14), који се примењује након што је у овом поступку решењем Апелационог суда у Београду Гж1 331/14 од 13.03.2014. године, укинута првостепена пресуда П1 7482/10 од 30.09.2013. године, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде нема повреде поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд као ревизијски пази по службеној дужности, а ревизијским наводима да су учињене битне повреде поступка због тога што је по оцени ревидента тужба поднета по истеку законом утврђеног рока од 90 дана за заштиту права из радног односа, се уствари указује на погрешну примену материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је након закључења уговора о раду са туженим 01.02.2009. године, обављао послове комерцијалисте у Служби за комерцијалне послове. Упозорењем од 20.07.2009. године тужиоцу је указано на постојање разлога за отказ уговора о раду због тога што је дана 16.07.2009. године, непосредни руководиоца тужиоца, директору туженог доставио обавештење да у току 90 радних дана, у периоду од 11.03. до 16.07.2009. године, тужилац није испунио обавезе које је преузео уговором о раду, уз опис на који начин нису обавезе испуњене, чиме су се стекли услови за отказ уговора о раду због тога што у контролисаном периоду није остварио потребне резултате рада. На ово упозорење тужилац се изјаснио писменим путем дана 24.07.2009. године, оспоравајући изнете наводе. Решењем туженог од 04.09.2009. године, тужилац је удаљен са рада, због неблаговременог, несавесног, неправилног и немарног извршавања радних и других обавеза код туженог, а оспореним решењем директора туженог од 10.09.2009. године тужиоцу је отказан уговор о раду, са 14.09.2009. године јер не остварује резултате рада у обављању послова на које је распоређен, као и због неблаговременог, несавесног, немарног извршавања радних и других обавеза, што је утврђено на основу извештаја комисије коју је образовао директор а која је утврђивала резултате рада тужиоца. Како је тужилац наставио са понашањем које је било разлог издавања упозорења за постојање услова за отказ уговора о раду, руководиоца комерцијалне службе поднела је пријаву против тужиоца 14.09.2009. године и због наведене повреде радне обавезе, након чега је и донето оспорено решење. На основу извештаја комисије од 20.07.2009. године, утврђено је да тужилац у контролисаном периоду није остварио потребне резултате рада, није извршио продају шпедитерских услуга, није пронашао нове комитенте у циљу повећања обима посла, није вршио праћење, истраживање, анализирање услуга као и друге послове таксативно наведене у овом извештају. По оцени непосредног руководиоца тужилац је по њеном налогу радио незнатан број текућих послова у комерцијалној служби у периоду од 01.07.2009. године, те да је поред послова на свакодневном евидентирању испостављених фактура и изради месечног извештаја, урадио пет понуда за четири комитента, од чега је прихваћена једна понуда. Правилником о

организацији и систематизацији послова код туженог од 31.01.2009. године, у оквиру дела Службе за комерцијалне послове, систематизовано је радно место комерцијалисте са описом послова наведеног радног места, који нису нормирани. Тужилац је по струци магистар саобраћајних наука.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и поништио оспорено решење са обавезом туженог да тужиоца врати на рад, оцењујући да тужилац није писаним путем упозорен на постојање разлога прописаних у члану 179. став 1. тачка 2. Закона о раду (повреда радне обавезе) и није му остављен рок од најмање пет радних дана за изјашњење о овом разлогу, док неостваривање резултата рада, може представљати основ за отказ уговора о раду, уколико између осталог постоје утврђена мерила којима се тај основ квалификује, што у конкретном случају није постојало јер послови комерцијалисте које је тужилац обављао нису били нормирани.

Код овако утврђеног чињеничног стања, Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилно закључили да је оспорено решење незаконито из наведених разлога, те да су наводи ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права неосновани.

Закон о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/2005) у члану 179. став 1. тачка 1. прописује да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду, ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако запослени не остварује резултате рада, односно нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради. Неопходни услови за настанак овог отказног разлога су, између осталог и то да је послодавац на објективан начин утврдио да запослени не остварује очекиване резултате рада, који су претходно нормирани и планирани, да неостваривање резултата рада није последица недостатка потребног знања, да неостварује резултате рада у дужем временском периоду и да је то утврдила квалификована комисија образована од стране послодавца чији чланови имају најмање исти степен стручне спреме одређене врсте занимања као запослени, чији се резултати рада утврђују, као и да су му претходно дате инструкције и писмено упозорење за побољшање резултата рада, како је то прописано и препоруком број 166 Конвенције Међународне организације рада број 158 о престанку радног односа на иницијативу послодавца. Како из утврђеног чињеничног стања произилази да послови које је тужилац обављао према опису свог радног места, од стране послодавца нису претходно планирани и нормирани, те да тужиоцу након извештаја комисије која је оцењивала његове резултате рада, а са чијим радом тужилац није био ни упознат, није остављен примеран рок у коме би у складу са инструкцијом послодавца могао побољшати своје резултате рада, то је правилан закључак судова да тужиоцу по овом основу није могао бити отказан уговор о раду. Упозорење које је добио тужилац пре донетог решења о престанку радног односа у коме је остављен рок од пет дана да се о наводима упозорења изјасни, не може се поистоветити са инструкцијама и писменим упозорењем, уз остављање одговарајућег рока предвиђеног за побољшање, како је то прописано напред наведеним материјалним одредбама.

Суд је ценио наводе ревизије којима се указује да је тужба у овој парници неблаговремена, па налази да исти нису основани.

Како је у поступку утврђено да је тужилац оспорено решење примио дана 15.09.2009. године, то је тужба тужиоца поднета суду 14.12.2009. године, благовремена, с обзиром да је поднета у року прописаном чланом 195. Закона о раду, при чему евентуално сазнање тужиоца за постојање решења којим му је отказан уговор о раду, није од значаја. Супротно наводима ревизије, дан сазнања за евентуалну повреду права из радног односа, од значаја је само у ситуацији када се ради о фактичкој повреди права, без доношења одговарајуће одлуке. У конкретном случају тужени, као послодавац, је писаним решењем отказао уговор о раду тужиоцу и рок од 90 дана у коме се може тражити оцена законитости тог решења, тече од дана када је решење достављено запосленом, односно овде тужиоцу.

Суд је ценио и наводе ревизије туженог да су резултати рада тужиоца утврђени у складу са Правилником о вредновању резултата рада пословања од 31.01.2009. године, па налази да се тиме оспорава утврђено чињенично стање јер тужени, на коме је био терет доказивања те чињенице, у току поступка није доставио овај нормативни акт, на шта је тужилац указивао у току поступка истичући да му као запосленом није било познато да такав Правилник постоји, нити му је позната садржина тог акта.

Из свих наведених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић,с.р.**